

原語論壇
Aboriginal Language Forum

tu arethan dda datheuwan aw dda apethithan
kana puyuma i punuyumayan

南王卑南語的甘與苦

南王プユマ語の「甘い」と「苦い」

“Sweet” and “Bitter” in the Punuyumayan Language

文 | Smaylan i Mabaliw 高田 (東華大學民族語言與傳播學系卑南語教師)

na mawan i punuyumayan kana puyuma kma ku dda
kanddi kana arethan, ku kinatha'ddaman i mawmawu
pitupituwa. uthaya a aresem, a datheu, a apethin, a nana, a
asepa, a abesa, a labeni. tu ipakumawwan kanddi kana arethan
ane ta parspadaw i, tu piningayan uthaya markatulun tu
pinigayan: amawu na pateddethay marengay dath, na
pattalaway marengay dath, aw na kyagelayay marengay dath.
an ta pateddethay marengay tu pinigayan i amawu na:
'aresem, 'datheu, a'pethith, 'nana, asepa, abesa, labeni. an ta
pattalaway marengay tu pinigayan i amawu na:
emarereresem, dematheutheu, emapethipethith, maynana,
emasepasepa, emabesbesa, emalabenibeni. an ta kyagelayay
marengay tu pinigayan i amawu na: puruaresem, purudatheu,
puruapethin, purunana, puruasepa, puruabesa, purulabeni. iddi
na areth na pitupituwa i, karuwa ta pakumawu kantu areth kana
aekanan kana ttattekelan aw tu itaturu kana murittawuwan aw
tu iparuwathu kana ikabaawan.

卑南族南王語的族人對味道的
認識有7種，包括酸、
甜、苦、辣、澀、淡、鹹。〔註：
arethan（味覺）是由areth（味道）加上
後綴an所構成的專有名詞。〕對味覺的
表示還分做直接的、間接的、客觀的3
種說法：直接的說法是指很酸、很
甜、很苦、很辣、很澀、很淡、很
鹹；間接的說法是指帶有酸味、帶有
甜味、帶有苦味、帶有辣味、帶有澀
味、帶有淡味、帶有鹹味；客觀的說
法是指微微的酸、微微的甜、微微的
苦、微微的辣、微微的澀、微微的
淡、微微的鹹。這7種味道，能夠表現
在果菜飲食、社會訓導以及人生比喻
上。

I. tu areth kana aekanan ttattekelan

areth	pateddethay marengay	pasaddar marengay	igelayay marengay	aekanan, ttattekelan na buwa aw na kulang
aresem	'aresem	emareserem	puruaresem	nirames, tomato, lattu, asiru, sangasanga, kamuraw.
datheu	'datheu	dematheutheu	purudatheu	wathu, aspan, dinatheu na eraw, ibeb.
apethith	'apethith	emapethipethith	puruapethin	pattemel, lawulausan.
nana	'nana	maynana	purunana	kamanguth, ttunga, kenaw, swana, eraw.
asepa	asepa	emasepasepa	puruasepa	kanuwad, lupas.
abesa	abesa	emabesbesa	puruabesa	siyaw.
labeni	'labeni	emalabenibeni	purulabeni	iyam aw niyaman na kulang, na kuraw, na pattaka.

一、果菜飲食方面

味別	直接的說法	間接的說法	客觀的說法	果菜飲食
酸味	很酸	帶點酸味	微微的酸	酸菜、蕃茄、芒果、柚子、檸檬、橘子
甜味	很甜	帶點甜味	微微的甜	糖、甘蔗、甜酒、泉水、湯頭
苦味	很苦	帶點苦味	微微的苦	食用藥、苦瓜
辣味	很辣	帶點辣味	微微的辣	辣椒、生薑、蔥、蒜、酒
澀味	很澀	帶點澀味	微微的澀	李子、柿子
淡味	很淡	帶點淡味	微微的淡	湯頭
鹹味	很鹹	帶點鹹味	微微的鹹	醃漬的菜、魚、肉

1. iddi na siyaw puruabesa, pulabeni-i dda dda iyam.
2. iddi na tomato ta ddawulay dda kmanguth putusiyawaw i emaresereseem dda nana, pakamethi arethet.
3. iddi na siyaw emaresereseem tha, kmawan dda kaangeliw kmaku.
4. ta pusiyawaw na kadumu i, dematheutheu dda arethetan.
5. na addi dda malulu na buwa, an mekan ta i, emabethibethin dda asepa dath.
6. na malulu na buwa, an mekan ta i, emaresereseem aw datheu, an numa i 'datheu dath.

II. tu itaturu kana murittawuan

1. a maiddang an tematuru paladam marengay i, ta kithengaway, atha apethith tha aspa tha abesa dda addi miareth i, ta el'ela-aw ta lausa-aw aw ta ttabakaw paseket.
2. iddu na sinugayan kamethi nana an marengay.
3. salaw panama ane melibun.
4. datheu ane marengay.
5. dematheutheu dda nanayan tu nithepitan.
6. emaresereseem ku tingeran dda mawlep kmiyanger.

III. tu iparuwathu pasidding kana ikababaawan

1. na areseman i amawu ta sasabungan ddatu sinbangan i punapunan.
2. na datheuwuan i amawu ta ikabuwa ddatu kainabayan i punapunan.
3. na apethithan i amawu ta inthangan ddatu nithimawan i punapunan.
4. na nanayan i amawu ta murittawan ddatu itaturu ipaladam i punapunan.

1. 這個湯有點淡，用鹽加點鹹味。
2. 這個蕃茄添加辣椒做為湯時，帶點酸的辣，味道特別好。
3. 這個湯已經帶點酸味了，我認為好會酸臭。
4. 我們把玉米煮成湯時，味道好到帶點甜味。
5. 未成熟的果實吃起來有時是帶點苦澀的味道。
6. 成熟的果實吃起來是酸又甜，有時會很甜。

二、社會訓導方面

1. 老人說話訓導，我們聽起來雖然苦澀淡然無味，還是要細嚼吞嚥並牢牢記住。
2. 那位婦人說話非常潑辣。
3. 懲罰得非常辣手。
4. 說話很甜美。
5. 被鞭打得帶甜又痛又辣。
6. 我難過得鼻子酸溜溜的。

三、人生比喻方面

1. 酸是我們人生在世罪過的痛悔。
2. 甜是我們人生在世幸福的果實。
3. 苦是我們人生在世考驗的過程。
4. 辣是我們人生在世社會的訓導。

